

Φροντιστήριο 5 – Λύσεις Ασκήσεων

Άσκηση 1

Οι προτάσεις σε Κατηγορηματικό Λογισμό:

1. Όλα τα παιδιά αγαπούν τον Άγιο Βασίλη
 $\phi_1 = \forall x (Ch(x) \rightarrow L(x, Santa))$
2. Όποιος αγαπά τον Άγιο Βασίλη αγαπά και τα ελάφια
 $\phi_2 = \forall y (L(y, Santa) \rightarrow (\forall z (RD(z) \rightarrow L(y, z)))$
3. Ο Ρούντολφ είναι ελάφι και έχει κόκκινη μύτη.
 $\phi_3 = RD(Rudolph) \wedge RN(Rudolph)$
4. Οτιδήποτε έχει κόκκινη μύτη μπορεί να είναι είτε παλιάτσος είτε παράξενο.
 $\phi_4 = \forall w (RN(w) \rightarrow (CL(w) \vee W(w)))$
5. Κανένα ελάφι δεν είναι παλιάτσος
 $\phi_5 = \forall v (RD(v) \rightarrow \neg CL(v))$
6. Ο Σκρούτζ δεν αγαπά οτιδήποτε παράξενο
 $\phi_6 = \forall u (W(u) \rightarrow \neg L(Scrooge, u))$
7. Ο Σκρούτζ δεν είναι παιδί.
 $\psi = \neg Ch(Scrooge)$

Μας ενδιαφέρει να δείξουμε ότι η πρόταση $(\phi_1 \wedge \dots \wedge \phi_6) \rightarrow \psi$ είναι έγκυρη, το οποίο ισχύει αν και μόνο αν η άρνηση της πρότασης δεν είναι ικανοποιήσιμη. Επομένως, μεταφράζουμε την πρόταση $\neg[(\phi_1 \wedge \dots \wedge \phi_6) \rightarrow \psi]$ σε προτασιακή μορφή και εφαρμόζουμε τη Μέθοδο της Επίλυσης για να τη διαψεύσουμε, έτσι δείχνοντας ότι ο αρχικός συλλογισμός $(\phi_1 \wedge \dots \wedge \phi_6) \rightarrow \psi$ είναι έγκυρος.

Μετατροπή σε Κανονική Μορφή Prenex:

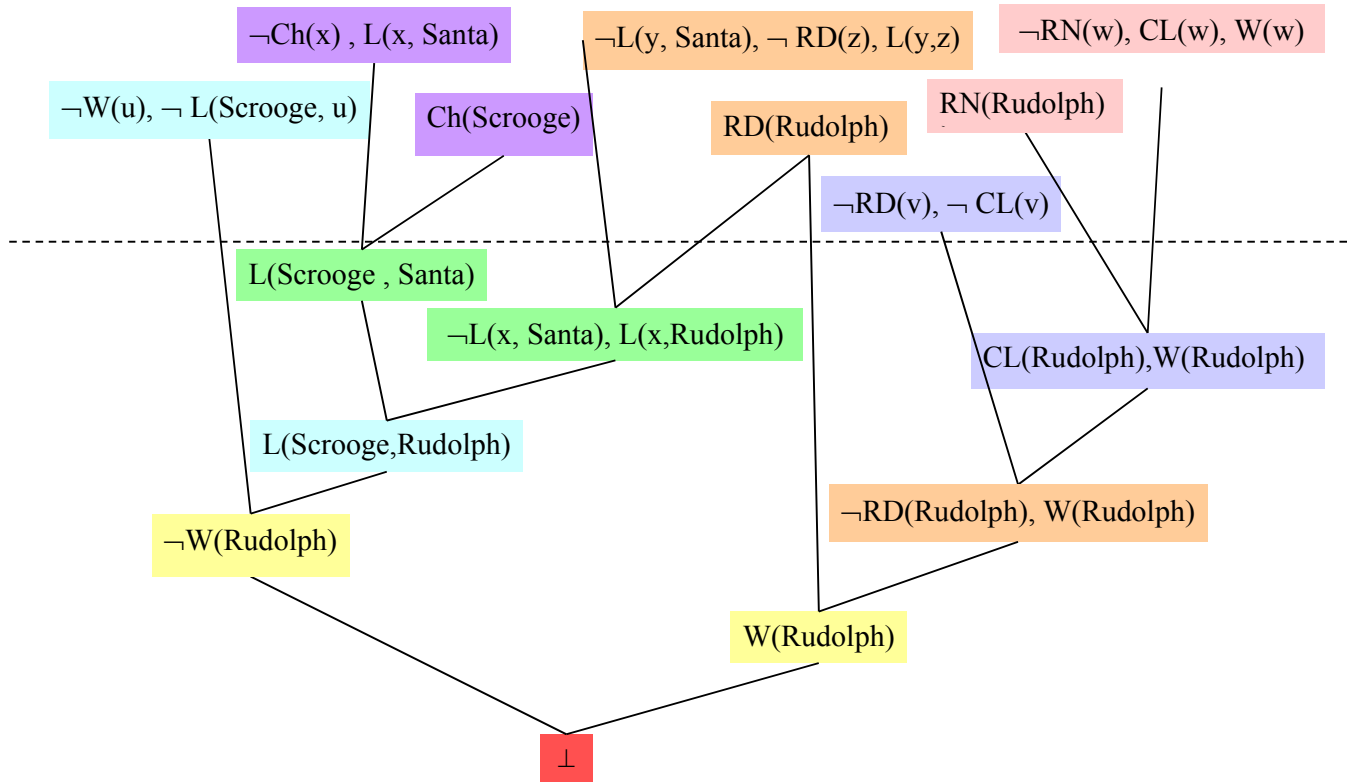
1. $\forall x (\neg Ch(x) \vee L(x, Santa))$
2. $\forall y (L(y, Santa) \rightarrow (\forall z (RD(z) \rightarrow L(y, z)))$
 $= \forall y (L(y, Santa) \rightarrow (\forall z (\neg RD(z) \vee L(y, z)))$
 $= \forall y (\neg L(y, Santa) \vee (\forall z (\neg RD(z) \vee L(y, z)))$
 $= \forall y \forall z (\neg L(y, Santa) \vee \neg RD(z) \vee L(y, z))$
3. $RD(Rudolph) \wedge RN(Rudolph)$
4. $\forall w (RN(w) \rightarrow (CL(w) \vee W(w)))$
 $= \forall w (\neg RN(w) \vee (CL(w) \vee W(w)))$
5. $\forall v (RD(v) \rightarrow \neg CL(v))$
 $= \forall v (\neg RD(v) \vee \neg CL(v))$
6. $\forall u (W(u) \rightarrow \neg L(Scrooge, u))$
 $= \forall u (\neg W(u) \vee \neg L(Scrooge, u))$
7. $Ch(Scrooge)$ (άρνηση της πρότασης)

Κατασκευή Προτασιακών Μορφών:

1. $\{\neg Ch(x), L(x, Santa)\}$

2. $\{\neg L(y, \text{Santa}), \neg RD(z), L(y,z)\}$
3. $\{RD(\text{Rudolph})\}, \{RN(\text{Rudolph})\}$
4. $\{\neg RN(w), CL(w), W(w)\}$
5. $\{\neg RD(v), \neg CL(v)\}$
6. $\{\neg W(u), \neg L(\text{Scrooge}, u)\}$
7. $\{Ch(\text{Scrooge})\}$

Εφαρμογή της Μεθόδου Επίλυσης μέσω Ενοποίησης:

Συμπέρασμα: Ο συλλογισμός είναι έγκυρος.

Άσκηση 2

Θα εφαρμόσουμε τη Μέθοδο της Επίλυσης στο συλλογισμό που ακολουθεί.

$$\forall x \exists y \text{ Father}(x,y) \rightarrow \exists y \forall x \text{ Father}(x,y).$$

Βήμα 1: Μετατροπή της άρνησης της πρότασης σε KMP

$$\begin{aligned} & \neg [\forall x \exists y \text{ Father}(x,y) \rightarrow \exists y \forall x \text{ Father}(x,y)] \\ & \equiv \neg [\neg \forall x \exists y \text{ Father}(x,y) \vee \exists y \forall x \text{ Father}(x,y)] \\ & \equiv \forall x \exists y \text{ Father}(x,y) \wedge \neg \exists y \forall x \text{ Father}(x,y) \\ & \equiv \forall x \exists y \text{ Father}(x,y) \wedge \forall y \exists x \neg \text{Father}(x,y) \\ & \equiv \forall x_1 \exists y_1 \text{ Father}(x_1,y_1) \wedge \forall y_2 \exists x_2 \neg \text{Father}(x_2,y_2) \end{aligned}$$

$$\equiv \forall x_1 \exists y_1 \forall y_2 \exists x_2 [\text{Father}(x_1, y_1) \wedge \neg \text{Father}(x_2, y_2)]$$

Βήμα 2: Απαλοιφή ποσοδεικτών

$$\text{Father}(x_1, f(x_1)) \wedge \neg \text{Father}(g(x_1, y_2), y_2)$$

Βήμα 3: Κατασκευή προτασιακού συνόλου

$$\{\{\text{Father}(x_1, f(x_1))\}, \{\neg \text{Father}(g(x_1, y_2), y_2)\}\}$$

Αν αγνοήσουμε τον κανόνα *έλεγχου-εμφάνισης* (occurs-check) ο οποίος αναφέρει ότι μία μεταβλητή είναι ενοποιήσιμη με μία συνάρτηση μόνο εάν η μεταβλητή δεν εμφανίζεται στη συνάρτηση, τότε τα προτασιακά σύνολα $\{\text{Father}(x_1, f(x_1))\}$ και $\{\text{Father}(g(x_1, y_2), y_2)\}$ είναι ενοποιήσιμα γεγονόδες που μας οδηγεί σε διάψευση (σε συγκεκριμένες εκδοχές του αλγόριθμου ενοποίησης – σε άλλες εκδοχές η εκτέλεση οδηγεί σε ατέρμονο βρόχο). Εντούτοις, ο αρχικός συλλογισμός δεν είναι έγκυρος: για παράδειγμα, αν θεωρήσουμε ως σύμπαν όλους τους ανθρώπους και ως $\text{Father}(x, y)$ τη σχέση παιδιού/ πατέρα, προφανώς, ο συλλογισμός είναι ψευδής.

Επιπρόσθετα, αν επιτρέψουμε την ενοποίηση του x με μια συνάρτηση του τύπου $f(x)$ (κάτι που επιτρέπεται π.χ. από τον compiler της Prolog για λόγους απόδοσης), κατά την αντικατάσταση του x από το $f(x)$ θα εισέλθουμε σε ένα ατέρμονο βρόχο κατά τον οποίο σε κάθε αντικατάσταση του x θα δημιουργείται μια νέα εμφάνιση του x και κατ' επέκταση ανάγκη για καινούρια αντικατάσταση. Επομένως, δεν θα είναι πάντα εφικτό να προσδιορίσουμε τιμή του x τέτοια ώστε $x = f(f(\dots (x) \dots))$

Άσκηση 3

(α) Αριθμούμε τις γραμμές του προγράμματος.

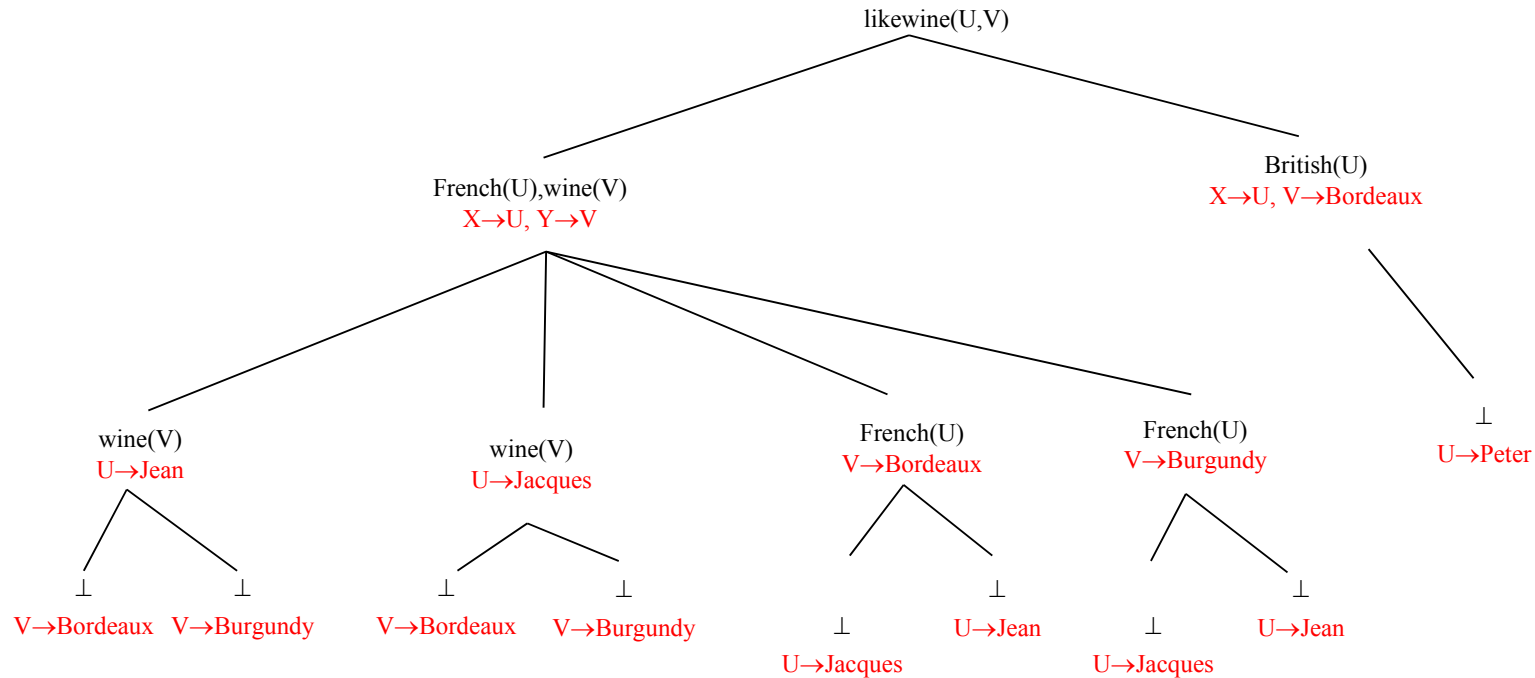
1. French(Jean)
2. French(Jacques)
3. British(Peter)
4. likewine(X, Y) $\leftarrow$ French(X), wine(Y)
5. likewine(X, Bordeaux) $\leftarrow$ British(X)
6. wine(Burgundy)
7. wine(Bordeaux)
8. $\leftarrow$ likewine(U, V)

και εφαρμόζουμε SLD-επίλυση ως εξής:

9. $\leftarrow$ French(U), wine(V) από (8) και (4) με ενοποιήτρια συνάρτηση $\sigma = \{U/X, V/Y\}$
10. $\leftarrow$ wine(V) από (9) και (1) με ενοποίηση $\{Jean/U\}$
11. $\perp$ από (6) και (10) με ενοποίηση $\{Burgundy/V\}$

Αντικατάσταση ορθής απάντησης: $\sigma = \{Jean/U, Burgundy/V\}$

(β)

Οι αντικαταστάσεις ορθής απάντησης που προκύπτουν είναι:

- {Jean/U, Bordeaux/V}
- {Jean/U, Burgundy/V}
- {Jacques/U, Bordeaux/V}
- {Jacques/U, Burgundy/V}
- {Peter/U, Burgundy/V}

Άσκηση 2

(α) Αριθμούμε τις γραμμές του προγράμματος:

1. $\text{add}(X, 0, X)$
2. $\text{add}(X, \text{succ}(Y), \text{succ}(Z)) \leftarrow \text{add}(X, Y, Z)$
3. $\leftarrow \text{add}(\text{succ}(\text{succ}(0)), \text{succ}(\text{succ}(0)), U)$

και εφαρμόζουμε SLD-επίλυση ως εξής:

4. $\leftarrow \text{add}(\text{succ}(\text{succ}(0)), \text{succ}(0), Z)$
5. $\leftarrow \text{add}(\text{succ}(\text{succ}(0)), 0, Z')$
6. $\perp$

από (2), (3) και μέσω της αντικατάστασης:
 $\{\text{succ}(\text{succ}(0))/X, \text{succ}(0)/Y, \text{succ}(Z)/U\}$

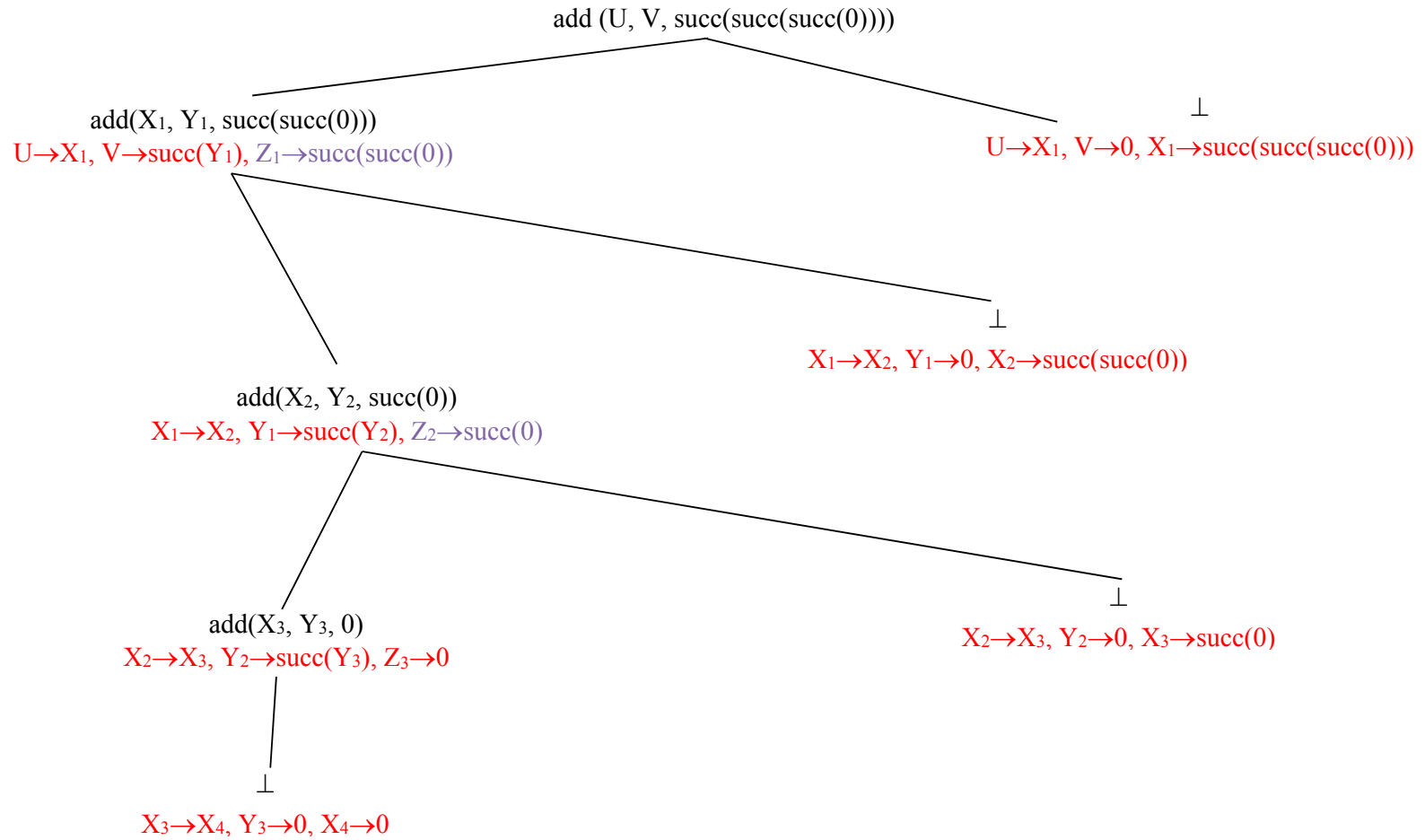
από (2), (4) και μέσω της αντικατάστασης:
 $\{\text{succ}(\text{succ}(0))/X', 0/Y', \text{succ}(Z')/Z\}$

από (1), (5) και μέσω της αντικατάστασης:
 $\{\text{succ}(\text{succ}(0))/X, \text{succ}(\text{succ}(0))/Z'\}$

Στο (2) χρησιμοποιούμε
μετονομασία μεταβλητών:
 $\text{add}(X', \text{succ}(Y'), \text{succ}(Z'))$
 $\leftarrow \text{add}(X', Y', Z')$

Η αντικατάσταση ορθής απάντησης είναι η $\{\text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(\text{succ}(0))))/U\}$.

(β) Το ζητούμενο SLD-δένδρο φαίνεται την επόμενη σελίδα

Άσκηση 3

Αριθμούμε τις γραμμές του προγράμματος:

1. $\text{append}(X:L1, L2, X:L3) \leftarrow \text{append}(L1, L2, L3)$
2. $\text{append}(\text{nil}, L1, L1)$
3. $\leftarrow \text{append}([a,b], [b,c], Z)$

και εφαρμόζουμε SLD-επίλυση ως εξής:

4. $\leftarrow \text{append}([b], [b,c], L3)$

από (1), (3) και μέσω της αντικατάστασης
 $\{a/X, [b]/L1, [b,c]/L2, a:L3/Z\}$

5. $\leftarrow \text{append}(\text{nil}, [b,c], L3')$

από (1), (4) και μέσω της αντικατάστασης
 $\{b/X', \text{nil}/L1', [b,c]/L2', b:L3'/L3\}$

6. $\perp$

από (2), (5) και μέσω της αντικατάστασης
 $\{[b,c]/L1'', [b,c]/L3'\}$

Αντικατάσταση ορθής απάντησης: $\sigma = \{[a,b,b,c]/Z\}$

(1) με μετονομασία μεταβλητών:
 $\text{append}(X':L1', L2', X':L3')$
 $\leftarrow \text{append}(L1', L2', L3')$

(2) με μετονομασία μεταβλητών:
 $\text{append}(\text{nil}, L1'', L1'')$